

– sammen om landbrug og natur

Velkommen
til et naturligt
samarbejde

Om Smart Natura

Nye handleplaner skal sikre naturkvaliteterne inden for Danmarks 246 Natura 2000-områder. Men hvordan gør man det mest hensigtsmæssigt med respekt for den enkelte lodsejer? I Smart Natura findes svaret i form af dialog og samarbejde mellem lodsejere, rådgivere og myndigheder.

Bag projektet står Vejle Kommune og Videntcentret for Landbrug. Projektet løber frem til udgangen af 2015 og er støttet af EU-Life-programmet. Følg projektet på smart-natura.dk.

Formål og fokus

Formålet med Smart Natura er at finde effektive og omkostningsoptimale metoder til at nå målene i Natura 2000-planerne. Planerne skal bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.

For at føre Natura 2000-planerne ud i livet udarbejder landets kommuner og Naturstyrelsen handleplaner, der vil påvirke mange landbrugsarealer i Natura 2000-områderne. Metoderne til at nå målene i handleplanerne er kun overfladisk beskrevet, men der er lagt op til, at målene i stor udstrækning skal nås gennem frivillige aftaler mellem de enkelte kommuner og lodsejerne.

Smart Naturas primære fokus er på at finde, udvikle og udbrede metoder og værktøjer, der kan sikre sådanne frivillige aftaler mellem myndigheder og lodsejere, og som gavner såvel naturen som brugerne og forvalterne af denne.

Mål og metoder

De specifikke mål med projektet er:

- at involvere lodsejerne aktivt og positivt i forbindelse med gennemførelsen af Natura 2000-handlingsplanerne. Målet er derfor at skabe øget bevidsthed og ejerskab blandt lodsejerne i forhold til biodiversitet og Natura 2000 på en sådan måde, at de enkelte lodsejere ser muligheder i at gennemføre konkrete Natura 2000-handlingsplaner og dermed bidrager til at bevare den biologiske mangfoldighed.
- at mobilisere og uddanne flere relevante myndigheder og rådgivere med henblik på aktivt at inddrage de berørte lodsejere i udarbejdelsen og gennemførelsen af Natura 2000-handleplanerne.
- at fremme udviklingen i Natura 2000-områderne - for eksempel ved at skabe økologiske forbindelser og netværk til omkringliggende naturtyper.

Gennemføres i to faser

Første del af Smart Natura har til hensigt at udvikle metoder og værktøjer på basis af processen med at gennemføre Natura 2000-handleplanerne for Egtved Ådal og Øvre Grejs Ådal, der udgør projektets pilotområder. I anden del af projektet er målet er at tilpasse og udbrede metoderne og værktøjerne til andre Natura 2000-områder. Dette gøres via et rejsehold, der besøger andre kommuner og rådgivningscentre.

Fokus på samarbejde

Metoderne og værktøjerne udvikles i tæt samarbejde mellem Videcentret for Landbrug, Vejle Kommune, landbrugs- og skovbrugsrådgivere samt lodsejere. Udviklingen tager afsæt i en opfattelse af, at viden, kommunikation og samarbejde mellem de forskellige parter er afgørende for at skabe gensidigt ejerskab til Natura 2000-handleplanerne.

Om pilotområderne

Egtved Ådal

Natura 2000-området har et areal på 1043 ha, hvoraf 37 ha er statsejet. Området er et meget kuperet og varieret tunneldalssystem omkring vandløbene Egtved Å og Vejle Å. Ådalen rummer en lang række habitatnaturtyper. I bunden af dalen findes vandløbene med tilgrænsende bræmmer af høje urter. Desuden ligger der partier med ferske enge og moser, herunder rigkær og skovbevoksede moser samt elle- og aske-sumpe. På de tørre partier op ad ådalsskrænterne findes overdrevs- og hedearealer samt småskove af både løvtræ og nåletræ.

Overdrevene er et meget dominerende landskabselement, og de fleste af overdrene er sure overdrev. Flere steder på skrænterne, både i skovene og på de lysåbne arealer, findes der små kilder og væld med kalkholdigt vand.

Størstedelen af området er en del af Nybjerg Mølle-fredningen, hvis formål det er at bevare de landskabelige værdier og beskytte de naturvidenskabelige interesser i navnlig geologisk, botanisk og zoologisk henseende. Fredningen tilsigter desuden at give offentligheden øget adgang til området.

Se Natura 2000-handleplanen for Egtved Ådal på smart-natura.dk

Grejs Ådal

Habitatområdet Grejs ådal omfatter skov- og lysåbne arealer langs Grejs Å og Fårup Sø. Selve Fårup Sø er en næringsrig sø på 95 ha. Den modtager ca. to tredjedele af sit vand fra kilder enten i søen eller op til søen. På nordsiden af Fårup Sø er der fortrinsvis højstammet bøgeskov, men ned mod søen er udbredte ellesumpe, som rummer en række jernholdige kildevæld. På sydsiden af søen er der lysåbne arealer med overdrev og dyrkede marker.

Øst for Fårup sø åbner sig en forholdsvis bred ådal med eng- og mosearealer langs Grejs Å. På nordsiden af ådalen rejser Jelling Skov sig som en skræntskov på ådalsskrænten. Skoven domineres

af bøgebevoksninger med indslag af elle- og askeskov i bunden af ådalen. I dette område er der fundet områder med kildekalk. Længere mod øst bliver ådalen smallere, og der er større fald på Grejs Å. Der findes en del eng- og mosearealer ned til åen, men det dominerende landskabselement er løvskovene på ådalsskrænterne. I disse skove findes en række hurtigtstrømmende skovbække med et kraftigt fald.

Den østlige del af området er omfattet af en landskabsfredning ved Lerbæk på 226 ha.

Se Natura 2000-handleplanen for Grejs Ådal på smart-natura.dk

www.smart-natura.dk

Kontakt

Projektleder

Cammi Aalund Karlslund

Videncentret For Landbrug

Telefon: 87405423

E-mail: caa@vfl.dk

Biolog

Mads Fjeldsø Christensen

Vejle Kommune

Telefon: 76812477

Email: mafch@vejle.dk

Biolog

Henriette Lang Sørensen

Vejle Kommune

Telefon: 76 81 24 82

Email: henls@vejle.dk

Skovrider

Paul Lillelund

Skovdyrkerforeningen Syd

Telefon: 20574810

Email: pli@skovdyrkerne.dk

Natur- og miljøkonsulent

Simon Rosendahl Bjorholm

LRØ

Telefon: 76587473

Email: srb@lro.dk

Miljøkonsulent

Rasmus Dandanell Lundegaard

Kolding Herreds Landbrugsforening

Telefon: 76 34 17 26

Email: rdl@khl.dk

Projekt Smart Natura gennemføres i samarbejde mellem
Videncentret for Landbrug og Vejle Kommune.

**VIDENCENTRET
FOR LANDBRUG**